

Het rapport van Ecorys, *Ondersteuningsbehoeften van mantelzorgers die zorgen voor een naaste met een levenslange levens brede zorg-of ondersteuningsvraag*, heeft aangetoond dat mantelzorgers niet goed worden ondersteund en dat er grote verschillen bestaan tussen gemeenten en verzekeraars in de vergoedingen en ondersteuning die zij bieden.

De mantelzorgmakelaar verstaat al 20 jaar zijn vak door voor de mantelzorgers levens breed en domein overstijgend hulp te regelen. De mantelzorgmakelaar neemt de mantelzorgers werk uit handen door het regelen van zaken op het gebied van zorg, arbeid, welzijn, wonen en financiën. De mantelzorgmakelaar pakt de thuissituatie integraal aan en zorgt dat de boel weer op de rit komt.

In 2000 werd door het ministerie van SZW-subsidie verstrekt om een proefproject mantelzorgmakelaar uit te voeren.

In de jaren daarna werd de functie van mantelzorgmakelaar met ESF-subsidie verder doorontwikkeld en werd tegelijkertijd een 1-jarige post-HBO-opleiding tot mantelzorgmakelaar ontwikkeld met 440 uur aan studiebelasting. De Mantelzorgmakelaars zijn bij uitstek opgeleid om de mantelzorgers te ontzorgen, 'empoweren' en overzicht te bieden zodat zij zich kunnen focussen op datgene wat voor hen belangrijk is: hun zorgtaken of hun werk!

Voor werkende mantelzorgers of werkgevers van mantelzorgers is de mantelzorgmakelaar van grote toegevoegde waarde. De mantelzorgmakelaar bekijkt de situatie, analyseert: wat is er in deze situatie nodig, zodat de mantelzorgers met een gerust hart weer aan het werk kan. De mantelzorgers weet dat de thuissituatie veilig en geregeld is en de werkgever weet dat hij/zij weer op de werknemer kan rekenen. De Mantelzorgmakelaar houdt een oogje in het zeil en de vinger aan de pols, om bij dreigende ontsporing weer in te kunnen grijpen mocht dit nodig zijn.

Daarnaast kunnen mantelzorgers een steuntje in de rug én een luisterend oor gebruiken. Als Mantelzorgmakelaar leer je hoe mantelzorgers zoveel mogelijk zelf de regie kunnen behouden over hun persoonlijke situatie.

Ondanks de meerwaarde die mantelzorgmakelaars bieden, is er nog steeds geen vaste financiering voor hen beschikbaar. Terwijl iedereen erkent dat de mantelzorgers waardering en ondersteuning nodig heeft. Ook ondanks het feit dat het de werkgevers zijn die de lasten moeten dragen als een mantelzorgers ziek wordt, uitvalt of in een burn out terecht komt door de stress die het mantelzorgen kan veroorzaken. Dit blijkt duidelijk uit dit rapport. De mantelzorgmakelaar is nog steeds afhankelijk van de (vaak onvoldoende) vergoeding vanuit de aanvullende verzekering.

Wij pleiten er daarom voor, dringen er zelfs op aan, om de vergoeding voor de mantelzorgmakelaar op te nemen in de basis zorgverzekering. Dit, zodat iedere mantelzorgers hetzelfde verzekerd is voor ondersteuning en het niet meer afhangt van het feit welke aanvullende verzekering iemand kan betalen.

Helaas zijn er vele zorgverzekeraars die de vergoedingen voor de mantelzorgmakelaar juist verlagen. Dit gebeurt terwijl er honderdduizenden mantelzorgers zijn die juist de ondersteuning van de mantelzorgmakelaar zo goed kunnen gebruiken. Hoe krom is dit?

Doordat mantelzorgmakelaars levens breed en domein overstijgend te werk gaan, overzien zij in het gesprek met de mantelzorger het geheel. Zij beoordelen de ernst en de urgentie van de hulpvraag en vragen uit welke zorg, waar en op welk moment gegeven moet worden.

De BMZM wil samenwerkingsafspraken maken met verschillende instanties om de ondersteuning van mantelzorgers te verbeteren en passende hulp te bieden. Het belang van mantelzorgmakelaars wordt onderstreept met verwijzingen naar diverse onderzoeken die aantonen dat de expertise van mantelzorgmakelaars van onschatbare waarde is voor mantelzorgers en de zorgsector als geheel.

De mantelzorgmakelaar, lid van de BMZM en geregistreerd bij het registerplein voor Mantelzorgmakelaars, heeft een vrij unieke positie in de wereld van zorg en welzijn maar is helaas niet voor alle groepen mantelzorgers toegankelijk.

Hoe komt het nu dat een hoogopgeleide professional zoals de mantelzorgmakelaar als een "onontdekte parel" verborgen blijft? De mantelzorgmakelaar is in het leven geroepen door de overheid, met de specialisatie om mantelzorgers (en hun zorgvragers) te helpen door het oerwoud van regelgeving, en de mantelzorger te 'empoweren'. Waarom wordt de mantelzorgmakelaar niet bereikbaar voor iedereen. Dit is toch in iedereen zijn of haar belang?

Wanneer wordt de mantelzorgmakelaar eindelijk eens erkend als de onafhankelijke Clientondersteuner met specialisatie mantelzorgers, door overheid, gemeenten en zorgverzekeraars? De mantelzorgmakelaar zal na ruim 20 jaar toch echt eens een keer bereikbaar moeten worden gemaakt voor elke mantelzorger die ondersteuning nodig heeft. De nood is hoog! Dit kan als de mantelzorgmakelaar een subsidiabele status verkrijgt als onafhankelijk clientondersteuner met specialisatie mantelzorg.

Een andere, veel betere én zeer wenselijke mogelijkheid is om opgenomen te worden in de basisverzekering van de zorgverzekering. Huisartsen zijn vaak overbelast. Mantelzorgmakelaars kunnen een huisarts heel veel regelwerk uit handen nemen en het aanspreekpunt zijn van de mantelzorger. De mantelzorgmakelaar kan samen met de mantelzorger de zorg thuis regelen zoals zij dat graag willen zodat de zorgvrager langer thuis kan blijven wonen en de mantelzorger op een verantwoorde en plezierige manier kan blijven mantelzorgen of werken zonder de zorgen over de thuissituatie.

De financiering ontbreekt hier echter om de mantelzorgmakelaar voor alle mantelzorgers in te kunnen zetten. Een mantelzorger heeft nu alleen recht op de mantelzorgmakelaar als hij/zij aanvullend verzekerd is en daarbij vergoeden niet alle verzekeringen de ondersteuning van de mantelzorgmakelaar. Een erg mantelzorgonvriendelijk systeem. Kortom een mantelzorger die vanuit de aanvullende verzekering recht heeft op professionele hulp moet deze eerst aanvragen, loopt tegen lange wachttijden aan de telefoon aan en krijgt deze dan ook nog maar voor een paar uur vergoed. En dan nog alleen maar als ze aan talloze voorwaarden voldoen!

Als beroepsvereniging pleiten wij ervoor bij het Zorginstituut Nederland in het project de Zorg voor Morgen dat de hulp van de mantelzorgmakelaar in de basisverzekering van de zorgverzekering wordt gefinancierd. De inzet van de mantelzorgmakelaar leidt immers tot minder ziektekosten, minder verzuim en een lagere belasting van de zorg.

Wat levert deze passende zorg op?

- Minder risico op Burn-out.
- Er is meer persoonlijke aandacht voor de mantelzorger, erkenning.

- Mantelzorgers krijgen betere zorg die bij hun (privé of werk) situatie past.
- Mantelzorgers lopen niet onnodig van loket naar loket, van kastje naar de muur.
- De zorgkosten stijgen minder, de mantelzorger blijft in balans.
- Er is minder druk op mantelzorgers.
- De mantelzorger als informele hulpverlener kan blijven zorgen en/of werken.
- Werkgevers hebben minder te maken met uitvallende werknemers.
- Mantelzorgers hoeven minder vrij te vragen voor regeltaken die niet buiten werktijd kunnen.

Door samen te werken, zorgen de mantelzorgmakelaars ervoor dat mantelzorgers niet overbelast raken

Een verbeterde samenwerking zonder financiële drempels tussen de mantelzorgmakelaar en het sociaal domein en huisartsen en zorgprofessionals zal zeker leiden tot minder medicalisering en minder zorg. Hoe minder vaak een mantelzorger ziek wordt en in de praktijk van een huisarts terecht komt hoe beter.

Een mantelzorger hoort niet thuis als patiënt bij de huisarts maar als erkent mantelzorger (cliënt status) bij welzijn en daar professioneel geholpen te worden met recht op gratis ondersteuning van een mantelzorgmakelaar.

De mantelzorgmakelaar neemt de mantelzorger veel werk uit handen door:

- Het geven van preventieve informatie over passende zorg- en ondersteuningsaanbod voor thuis en op het werk. Bijvoorbeeld als de zorgvrager na een operatie of revalidatie weer thuiskomt (**ontzorgd de voor- en nazorg van ziekenhuizen**). De Mantelzorger kan dus blijven werken in plaats van calamiteitenverlof of zorgverlof gebruik te hoeven maken.
- Ook wordt het proces van ziek zijn naar werk versneld (**ontzorgt het UWV én de werkgever**) doordat thuis de situatie in balans wordt gebracht tussen mantelzorger en zorgvrager. Hierdoor is de mantelzorger weer sneller inzetbaar voor werk.
- De mantelzorgmakelaar zorgt ervoor dat er geen uitkering nodig is van het UWV want de mantelzorger blijft in balans.
- Er ontstaat geen pensioen gat, doordat de mantelzorger minder moet gaan werken.
- Zij kunnen met de werkgever in gesprek gaan en denken in oplossingen (**ontzorgd de werkgever**) die vaak kostenbesparend zijn. Er is geen vervanging nodig van een overbelaste werknemer, geen ziekteverzuim door een transparante werkomgeving.
- De mantelzorgmakelaars kunnen kostenbesparend werken, door preventief mantelzorgers te informeren en het voorkomen van escalatie of uitval.
- De mantelzorgmakelaars zijn gespecialiseerd in het in balans brengen van werk en mantelzorg en werk en privé, door dit af te stemmen samen met de mantelzorger en werkgever.

Graag zouden wij als bestuur van BMZM, samenwerkingsafspraken maken met de Overheid, VNG, Zorgverzekeraars Nederland en Zorginstituut Nederland om samen met zorg en welzijn de ondersteuning van mantelzorgers op te pakken. Wij delen graag de specifieke kennis in oplossingsgericht denken met een mantelzorgsteunpunt. De specialistische kennis op de juiste plaats, bij de intake van de cliënt; in deze de mantelzorger.

Door onze krachten te bundelen en onderlinge samenwerkingsverbanden aan te gaan kunnen wij passende hulp aanbieden aan de mantelzorger.